

TEMPO

Konzervatórium Jozefa Adamoviča

Šk. rok 2020/2021

Obsah:

<u>Úvodné slovo p. riaditeľa</u>	<u>3</u>
<u>Koronavírus</u>	<u>4</u>
<u>Koronavírus a jeho dopad na spoločnosť</u>	<u>6</u>
<u>Internet</u>	<u>8</u>
<u>Čo robím celé dni doma?</u>	<u>10</u>
<u>Ako trávim karanténu</u>	<u>12</u>
<u>Vyučovanie v čase dištančnej formy štúdia</u>	<u>13</u>
<u>Spev v časoch dištančnej výučby</u>	<u>14</u>
<u>Herectvo v časoch dištančnej výučby</u>	<u>16</u>
<u>Tanec v časoch dištančnej výučby</u>	<u>18</u>
<u>Hudba v časoch dištančnej výučby</u>	<u>22</u>
<u>Interview s naším pedagógom</u>	<u>24</u>
<u>Online vyučovanie bubeníkov v karanténe</u>	<u>26</u>
<u>Listy našim veľikánom</u>	<u>30</u>
<u>O demokracii</u>	<u>36</u>
<u>Život</u>	<u>38</u>
<u>Ľudia a príroda</u>	<u>39</u>
<u>Ukrajina, krajina zázrakov</u>	<u>41</u>
<u>Vesmír</u>	<u>44</u>
<u>Advent – zvyky a tradície</u>	<u>46</u>

Úvodné slovo pána riaditeľa

Tento školský rok je už dvadsiatym deviatym školským rokom našej školy. Naš školský časopis už má za sebou viac než dvadsať rokov svojej činnosti. Pri jeho tvorbe sa vystriedali desiatky žiakov aj viacerí učitelia ako „dozorné očka“. Naš školský časopis Tempo možno považovať za tzv. občasník, vychádzal približne štyrikrát za školský rok, ale nie v úplne pravidelných intervaloch.

Mne sa osobne v našom časopise najviac pozdávajú autorské články našich žiakov zo života školy a zo života študentov. Takisto zaujímavé recenzie kultúrnych podujatí, koncertov, vystúpení či divadelných predstavení. Výborné sú aj rozhovory so známymi osobnosťami umeleckej obce alebo pedagógmi. Úplne skvelá je vlastná tvorba, napr. básne alebo prozaické texty.

Kvôli pandémie a dištančnému vzdelávaniu sme teraz upustili od vydania časopisu v tlačenej podobe a „zavesíme“ nové číslo časopisu na webovú stránku našej školy.

Ďakujem žiakom, ktorí si aj v tejto ťažkej situácii našli čas, aby prispeli do časopisu a ďakujem aj nášmu kolegovi Mgr. Matúšovi Lubinskému, ktorý to celé zmanažoval.

Želám vám príjemné čítanie a verím, že sa čo najskôr znova stretneme osobne u nás v škole, aj na podujatiach organizovaných našou školou.

So srdečným pozdravom

Mgr. Róbert Galovics

riaditeľ

Koronavírus

COVID-19 je infekčné ochorenie vyvolané vírusom SARS-CoV-2 a bol po prvý raz identifikovaný u pacientov so závažným respiračným ochorením v decembri roku 2019 v čínskom meste Wu-Chan. Postihuje hlavne dýchací systém, v ťažkých prípadoch vyvoláva ťažký zápal pľúc a môže viesť k úmrtiu pacienta. Na svete je v súčasnosti (12. 11. 2020) potvrdených **52 169 165** prípadov, z toho vírusu podľahlo **1 285 187** osôb. Je tento vírus ukazovateľom na ľudskú solidaritu a prevenciu?

Koronavírus je infekčné ochorenie, tak ako chrípka. V decembri 2019 si ľudia vo Wu-Chane hovorili to isté. Mysleli si, že ide iba o obyčajnú chrípku, nie o nové ochorenie, ktoré môže napáchať obrovské škody, nielen na ľudských životoch, ale aj na samotnom chode dnešného sveta. Vírus sa rozšíril nielen v celej provincii, ale začiatkom kalendárneho roka 2020 sa začal šíriť do sveta. Momentálne je koronavírus takmer v každej krajine sveta. Tým sa líšia aj prístupy krajín k danej rizikovej a vážnej situácii. Niektoré krajiny konajú príkladne, niektoré konali neskoro a niektoré konajú naopak, ako by mali. Veľkým a dobrým príkladom k tejto situácii by mala byť španielska chrípka z rokov 1918 – 1920, ktorá infikovala 500 miliónov obyvateľov, z toho 50 miliónov dôsledkom toho podľahlo a to išlo prevažne o mladých a zdravých ľudí. Na rozdiel od španielskej chrípky na koronavírus zomierajú predovšetkým starší ľudia so slabším imunitným systémom.

Pri koronavíruse sa začalo zakročovať až príliš neskoro, čo si odnieslo aj vlnu kritiky od jednotlivých štátov na Svetovú zdravotnícku organizáciu (World Health Organisation).

Povinné nosenie rúšok na verejnosti, zatvorené obchody, ľudia by nemali vychádzať z domovov (domáca karanténa) a ďalšie opatrenia schválené väčšinou štátov sveta majú zabrániť šíreniu vírusu ďalej.

Ľudia sa masovo vracali domov kvôli pandémie

z celého sveta. Možno aj to zmení myšlienkové pochody ľudí žijúcich v zahraničí, ale aj domácich investorov a podnikateľov, a ostanú pracovať na Slovensku. Ekonomické problémy sveta sa podľa expertov môžu prehĺbiť do ekonomickej krízy, ktorá by bola najsilnejšou za posledných 90 rokov.

V tejto situácii je dôležité predovšetkým zdravotníctvo, ktoré teraz ukazuje buď svoje bohaté štátne rezervy, ktoré aj tak nestačia, alebo nepripravenosť na takýto scenár. Koronavírus môže zmeniť pohľad ľudí na svet a po skončení tejto pandémie svet nemusí byť takým miestom, akým bol doteraz.

Poučí sa už ľudstvo z histórie k rýchlej prevencii a včasnému konaniu do budúcnosti pri vírusoch a biologických hrozbách?

Pandémia koronavírusu sa považuje za najhoršiu pandémiu za posledných 90 rokov od obdobia španielskej chrípky. Vzhľadom na to, že ide o aktuálnu tému, ktorej koniec v blízkej dobe nevidíme, tak nám ostáva len čakať a dúfať, že to bude čoskoro. Alebo nie?

Len čas a konanie ľudí na tejto Zemi ukáže, ako bude svet vyzeráť v budúcnosti po skončení tejto pandémie, ktorá možno zmení pohľad ľudí na svet.

Jozef Sklenčár, II. B

Koronavírus a jeho dopad na spoločnosť

Prečo sa medzi nami nachádza koronavírus? To je otázka, ktorú si každý kladie. Ako napríklad otázky typu: Aký to má dopad na spoločnosť? Aké sú kritériá na zlepšenie situácie?

Môj názor, keď som sa dozvedel o tomto víruse, nebol veľmi jedinečný. Nepredpokladal som, že sa vírus dostane aj do Európy. Ale opak je vždy pravdou. Ani som sa nenazdal a vírus už bol za dverami. Najprv som si myslel, či to nebude umelo vytvorený vírus nejakej veľkej krajiny. Ukázalo sa, že vírus pochádza z Číny. Aký má vírus dopad na spoločnosť?

Ľudia začali vykupovať všetky regály v obchodoch, aby si vytvorili zásoby na doma. Každá jedna osoba musí v obchode dodržiavať dvojmetrový odstup. Nemali by vychádzať z domova, keď to nie je nevyhnutné. Ľudia sa tohto vírusu veľmi boja a boja sa hlavne aj o svojich blízkych. Pretože nemajú tú možnosť ich vidieť osobne a uistiť sa, či sú v poriadku. Aké sú kritéria na zlepšenie situácie? Od štátu sme dostali správu a nariadenie, aby každý jeden občan nosil rúško vždy, keď sa nachádza na verejných miestach. Taktiež nosil rukavice a prinajlepšom nevychádzal z domova, ak to nie je nevyhnutné. Ak už niekto musí niekam ísť, tak aspoň nech nechodí vo väčších skupinkách. Treba si vždy umývať ruky antibakteriálnym mydlom. Je to rozumné, ale veľa ľudí to nespĺňa. A to ma šťve. Zatvorili sa aj naše hranice, aby nikto nemohol dnu a taktiež ani von zo štátu. Keby každý jeden dokázal dodržiavať kritéria a karanténu, tento vírus by už dávno nebol medzi nami. Ale keďže sa veľa ľudí nepriznalo, že prišli zo zahraničia, tento vírus má vďaka nim pekný prístup medzi ostatných ľudí vo svete a šíri sa viac a viac.

Kvôli ľudskej hlúposti môžu o život a zdravie prísť stovky až milióny ľudí. Aký má vplyv karanténa na životné prostredie?

Keďže je mnoho ľudí na celom svete zavretých vo svojich príbytkoch, tak sa v prírode neobjavuje viac odpadkov a čiernych skládok.

Myslím si, že táto karanténa prospieva našej prírode. Pretože sa dokázalo v každej krajine vyčistiť ovzdušie, vyčistili sa aj rieky, jazerá, moria a zvieratá sa začali vracat' na miesta, odkiaľ odišli pred niekoľkými rokmi preč. Preto si myslím, že nám tá celá karanténa a obdobie vírusu na jednej strane prospieva a na druhej zasa nie.

Aký máš na to názor? Môj názor je jednoduchý. Myslím si, že ľudia by mali začať viac premýšľať nad ostatnými ľuďmi vo svete a prírodou. Pretože, len vďaka týmto dvom veciam sa dokážeme znovu postaviť na nohy a zvládnuť aj takúto zlú situáciu.

Daniel Kocúrek, III. C

Internet

V dnešnej dobe je internet využívaný po celom svete. Dôvodom jeho vzniku bola studená vojna medzi USA a SSSR. Sovietom sa podarilo vypustiť prvú vesmírnu družicu Sputnik v roku 1956 a ako odpoveď na to vznikla v roku 1957 americká špeciálna agentúra ARPA, ktorá začala vyvíjať internet, ktorý bol určený výhradne pre armádu. S prvou myšlienkou siete prišiel Bob Taylor (r. 1966). Agentúra ARPA financovala vývoj siete a tiež niesla jej názov ARPAnet.

Internet: pozostáva z tisícok menších komerčných, nekomerčných, akademických, súkromných, vládnych a vojenských počítačových sietí. Internet priniesol okrem výhod aj niektoré problémy a negatíva. Niektoré z nich získali veľkú publicitu. Patria medzi ne najmä: porušovanie autorských práv, šírenie počítačových vírusov, útoky na zabezpečenie počítačov, zastaraná technológia.

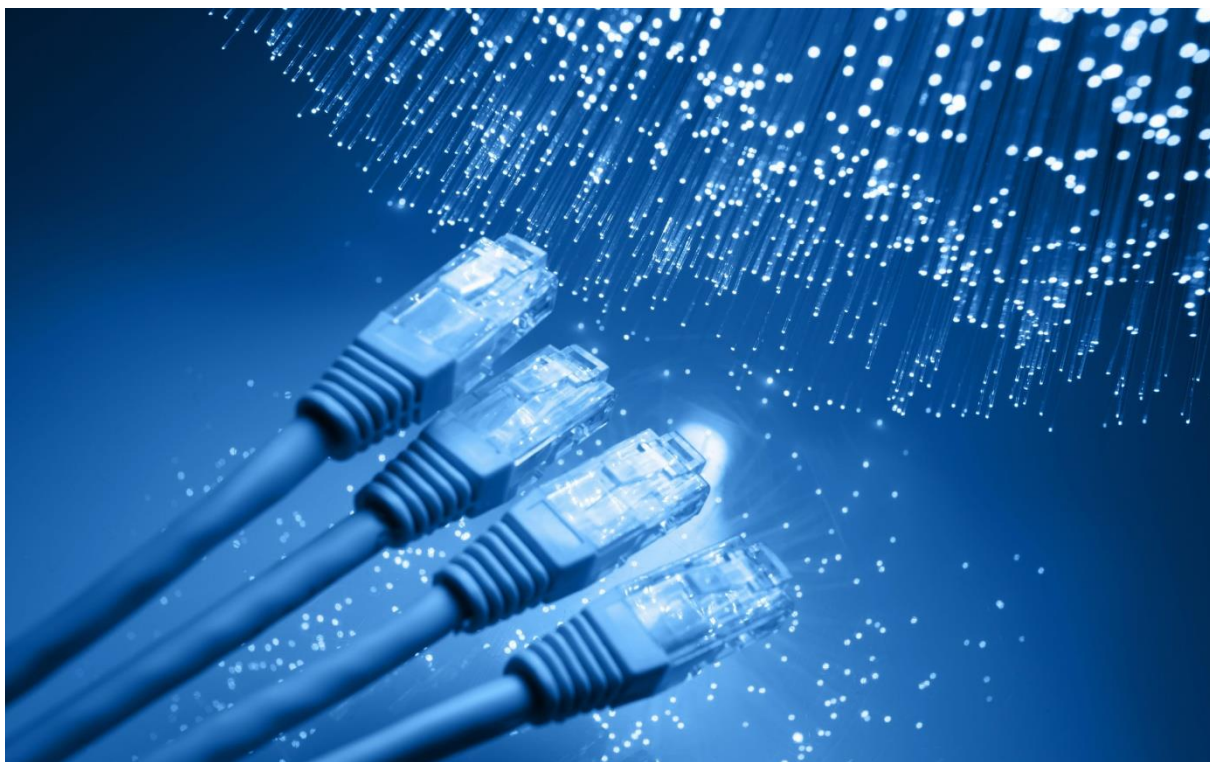

Prístup k internetu: existuje veľa spôsobov, ako sa môžeme pripojiť na internet, napr. cez klasickú telefonickú linku, tento spôsob pripojenia je najpomalší. Ďalším spôsobom je pripojenie cez telefónnu ISDN linku, je to rýchlejší spôsob, ale v dnešnej dobe sa častejšie používa linka DSL. Verejné miesta, kde je možné používať internet, sú internetové kaviarne, bežne sú to aj knižnice. Prístupové body bývajú aj na verejných miestach: čakárňach letísk, v niektorých vlakoch, na námestiach, atď.

Wi-Fi: poskytuje bezdrôtový prístup k počítačovým sieťam, a teda sa dá použiť aj na prístup k samotnému internetu.

Internet z pohľadu práva je veľmi ťažké zaradiť: nie je to právny subjekt (nemôže preberať na seba záväzky ani nadobúdať práva), nie je to „vec“ (nie je hmotný), nie je to hmotný predmet (je abstraktný). Internet je z hľadiska práva unikátnou konštrukciou. Niektorí teoretici sa zhodli, že internet, ako taký, je prostredím – (médiom). Aj napriek tomu sa dá postihovať protiprávne konanie na internete a to práve tým, že sa budú postihovať tí, ktorí daný protiprávny obsah tvoria alebo sprístupňujú (napr. užívatelia, vlastníci serverov, poskytovatelia služieb,...).

Roman Mušuta, III. C

Čo robím celé dni doma?

Ešte pred pár týždňami nikomu ani len nenapadlo, že táto situácia bude takto vážna. Samozrejme, že na začiatku tejto pandémie sa veľa žiakov potešilo. Najviac sa z toho tešili pravdepodobne žiaci základných škôl, ale trochu aj žiaci stredných a vysokých škôl. Pravdupovediac, aj ja som sa potešila, pretože som si myslela, že to bude trvať len pár dní, maximálne dva týždne. No situácia sa vyvinula trochu inak, ako som predpokladala.

Prvé dni doma boli celkom v pohode. Neboli ešte také obmedzenia ako teraz. Chodila som ešte von s kamarátmi, aj keď to bolo až druhý týždeň, pretože školy v Košiciach boli zatvorené o týždeň skôr ako v mojom rodnom meste. Postupne sa zavádzali opatrenia od povinného nosenia rúšok až po vychádzanie von len v nutných prípadoch. Pre veľa mladých ľudí bolo nepredstaviteľné, že budú celé dni zavretí doma. Mne ako introvertovi to až tak neprekáža. Konečne mám čas na veci, ktoré som chcela robiť už dávno, ale na internáte to nebolo také jednoduché. Najskôr som sa rozhodla zdravšie žiť. Začala som pozeráť videá a čítať stránky o zdravom stravovaní. Samozrejme, že to nie je len o stravovaní. Tiež som sa začala zaujímať o cvičenie. Začala som behať a postupne posilňovať určité časti tela. Celkom ma to baví. Rada by som v tom pokračovala čo najdlhšie, ako to pôjde. Aj keď si nemyslím, že to tak celkom bude možné, pretože po návrate do školy sa všetko vráti do starých koľají. Strava v škole a na internáte nie je úplne ideálna pre cvičiaceho človeka. S cvičením to tiež nebude také jednoduché. Ďalšie veci nerobím tak pravidelne a precízne ako cvičenie, ale robím to viac-menej kolísavo. Raz zaberiem a raz v tom trochu poľavím, napríklad v precvičovaní hry na gitare. Občas ma to baví viac a občas menej. Každopádne cvičiť musíme. Každý týždeň posielam učiteľovi videá a samozrejme chcem vidieť pokroky aj ja.

Také nahrávanie videa mi môže trvať aj pár hodín, takže mám zábavku na pol dňa. Ďalej sa snažím poctivo robiť všetky úlohy, aj keď občas neviem, kde mi hlava stojí.

Občas je toho viac, občas menej. Niektorí majú toho menej, niektorí viac, záleží to na učiteľovi hlavného predmetu. Ďalej sa snažím piecť, variť, pomáhať v domácnosti. Cez víkend navštevujem babku, aj keď by sa to počas tejto situácie nemalo, ale keďže v našom meste to nie je rozšírené, tak jej chodíme pomáhať so záhradkou, keďže je obdobie na sadenie a sama by to určite nezvládla. Tiež občas čítam a keď mám už všetky úlohy dokončené, tak si pozriem nejaký film, aj keď to nie je až tak často.

Najradšej by som sa už vrátila do školy, ale chápem, že je teraz oveľa lepšie a bezpečnejšie zostať doma. Keďže to teraz nie je možné (byť v škole) a ešte pár týždňov to asi ani nebude možné, tak musíme byť všetci silní a zodpovední. Táto situácia raz pominie a my sa budeme môcť vrátiť do našich bežných životov.

Kristína Ivančová, III. B

Ako trávim karanténu

Vďaka tejto situácii, aká nastala, mám viac času na seba. Mám čas spoznať, kto som a čo chcem v živote dosiahnuť. Väčšinu času hrám na gitare alebo na klavíri. Keďže mám aj online hodiny, tak na tie sa musím stále pripravovať. Takéto hodiny ma bavia, pretože je to niečo úplne iné, ako byť s učiteľom naozaj, ale radšej by som mala hodiny v škole. Škola mi veľmi chýba. Chýbajú mi spolužiaci, učitelia a hlavne tá atmosféra, aká v škole panuje. Ale čo mi nechýba, je to ranné vstávanie každý deň o piatej. Takže teraz môžem spať aspoň do ôsmej. Tým, že vstávam neskôr, tak aj spať chodím dosť neskoro. Väčšinou okolo jednej ráno. V tejto karanténe som začala aj športovať. Napríklad cvičiť, hrať futbal a bedminton s rodinou a občas si zajazdiť aj na korčuliach. Vždy ma šport veľmi bavil, ale počas školy som na to nemala veľa času a teraz ho mám kopu. Taktiež sa veľa učím, či už do školy, alebo to, čo ma zaujíma a chcela by som vedieť. Začala som zase čítať knihy. Mám veľmi rada detektívky, takže väčšina mojich kníh sú práve takého žánru. Taktiež som začala pozerat rôzne dokumentárne filmy väčšinou o vesmíre, pretože ma to veľmi baví pozerat. A potom sú tu filmy a seriály, tie pozerám vždy až večer. No a takto ja trávim karanténu.

Viktória Majorošová, II. B

Vyučovanie v čase dištančnej formy štúdia

V týchto časoch musí Slovensko, ako aj celý svet, čeliť mimoriadnej situácii, spôsobenou vírusovým ochorením COVID-19. Vo veľmi krátkom čase museli učitelia a žiaci prejsť na dištančnú formu štúdia. Vyučovanie na škole ktorú navštevujem prebieha pomocou programu MS TEAMS. Hodiny sa odohrávajú v stanovenom čase podľa rozvrhu. Vyučovanie z domu má svoje výhody, ale aj nevýhody.

Výhody vidím v tom, že je to pohodlnejšie, modernejšie, nemusím dochádzať a naučím sa pracovať s novým programom.

Nevýhody dištančného vyučovania sú strata motivácie, skresľovanie zvukového prenosu a častý nárast zaťaženia na študentov.

Samotné vyučovanie je trochu náročnejšie z dôvodu preťaženia siete. Učitelia nám zadávajú úlohy do skupín vytvorených jednotlivo na rôzne predmety. Priebeh hodín je rovnaký ako v škole, na tom jedinom sa nič nezmenilo. Trochu menšou zmenou je, že učivo musíme zvládnuť samostatne bez účasti na tradičnej hodine.

Hlavný predmet sa vyučuje ťažšie. Výhodou na hodine spevu je, že kvôli zvuku spievam jednu frázu aj viackrát, čo mi uľahčuje následné cvičenie, keďže po hodine spevu už viem celú skladbu spamäti.

V prvý okamih mi prišiel nápad dištančnej výučby super, no postupom času mi začala chýbať škola a jej prostredie. Chápem však, že dištančná výučba je kvôli tejto situácii nutná.

Annamária Čurillová, I. C

Spev v časoch dištančnej výučby

Dištančná výučba je niečo, o čom sme si mysleli, že nikdy prebiehať nebude. Opak je pravdou. Táto forma výučby je v dnešnej dobe normálna a povinná. Avšak ako prebiehajú také neobyčajné hodiny ako napríklad spev?

Mať túto hodinu cez počítačové zariadenia sa zdalo priam nemožné. Každý si kládol otázky: Ako budeme takto fungovať? Budeme sa dobre počuť? Naučíme sa vôbec niečo? Zo začiatku sme skúšali rôzne metódy učenia.

Prvá metóda bola posielanie zvukových nahrávok. Nahráli sme nahrávku, ako spievame a každý deň sme ju posielali našim vyučujúcim, ktorý nám potom zavolali a vyjadrili sa k nahrávke. To však nebolo až tak efektívne, pretože spätná väzba bola pomalá, a ak bola v nahrávke chyba, tak sme ju museli nahrat' znova.

Druhá metóda bola cez aplikáciu Zoom, ale trochu to pozmenili a vyučuje sa cez aplikáciu MS Teams. V podstate ide o rovnaký princíp: s daným učiteľom si dohodnete hodinu a spolu komunikujete cez videochat. Samozrejme zvuk nie je ideálny, ale lepšie ako nič. Takýmto spôsobom komunikujeme a hodina prebieha v plnom prúde. Ale niekedy sa stane, že sa vyskytne ďalší problém a tým je Wi-Fi. Stáva sa, že niekedy signál vypadne a učiteľ kvôli tomu nie vždy dobre počuje žiaka, ale hodina aj napriek tomu pokračuje ďalej.

Celá hodina trvá okolo 30 min. Pred každou hodinou sa musíme rozospievať a potom sa prihlásime na vyučovaciu hodinu a nacvičujeme skladby. Po hodine nahrám záznam zvuku toho, čo som sa naučila na hodine a pošlem ju svojmu vyučujúcemu. Takéto hodiny

sú lepšie, pretože sme doma vo svojom pohodlí a nemusíme dochádzať do školy a vďaka technológiám sa môžeme spojiť.

Ale samozrejme osobný kontakt s ľuďmi nám chýba a všetci dúfame, že sa čoskoro vrátíme do škôl a všetko bude tak ako predtým.

Sára Štafurová, II. C

Herectvo v čase dištančnej výučby

Herectvo je samo o sebe náročným predmetom. Umenie vcítiť sa do života niekoho iného a popritom do neho dávať kúsok seba je častokrát ťažko dosiahnuteľné a vyčerpávajúce. Na to, aby herec presvedčil diváka o pravdivosti jeho role a situácie, je dôležité, aby samotný herec uveril tomu, že je tou danou osobou, jej pocity vychádzajú z neho a to, čo prežíva je reálne a deje sa to práve v tom danom momente. Za dobrým hereckým výkonom je pravidelné tréningovanie, skúšanie, skúmanie danej postavy a premýšľanie.

Na toto všetko je samozrejme potrebný priestor, vyhradenie si času a učiteľ. Avšak situácia, kedy sa musíme vzdelávať dištančne, veľmi

ovplyvnila nielen štúdium herectva, ale aj ostatných predmetov, ktoré sa kvôli určitým obmedzeniam nedajú naplno vyučovať v domácom prostredí online. Práca s partnerom je taktiež skoro nemožná a rôzne vyučovacie metódy sa musia istým spôsobom upraviť, nahradiť či zmeniť, aby sa prispôbili podmienkam situácie. Napriek všetkým ťažkostiam sa však našiel spôsob, ako nezísť z cesty a aj za takýchto podmienok naďalej pokračovať v štúdiu. Na herectve sa neprestáva tvoriť, pracovať a vzdelávať sa ani za občasného seknutia obrazovky či výpadku zvuku a hoci to nie je najideálnejšie, spĺňa to svoju funkciu podania nových poznatkov a hlavnú myšlienku vyučovacej hodiny. Práca s partnerom naďalej prebieha, dáva nám tak možnosť zdokonaľovať sa v improvizácii a sústreďovať sa na partnera oveľa intenzívnejšie a snažiť sa s ním spojiť svoje herecké cítenie aj takto na diaľku. Najčastejším problémom je práve obmedzený priestor

a prispôsobovanie sa mu. Môže to byť otravné, ale aj v minimálnom priestore sa dá účinne pracovať.

Domáce úlohy v podobe tvorivých etúd natáčaných na video nám umožňujú všímať si svoje chyby, učiť sa na nich a zdokonaľovať sa, ako aj učiť sa pracovať a improvizovať s priestorom, ktorý je nám daný.

Hoci má takéto vyučovanie veľa negatív, stále to môže byť zábavné, učenie sa novým veciam, prispôsobovanie sa rôznym situáciám a skúšanie nových vecí. Všetko zlé je na niečo dobré a verím, že aj táto situácia nás v niečom posunie o krok vpred. Dôležité je, naozaj, chcieť niečo pre to urobiť, nenechať sa vystrašiť obmedzeniami a ovládnuť výhovorkami či zvýšeným stupňom lenivosti a nezáujmom spolupracovať, ale premôcť samého seba a pohnúť sa vpred.

Veronika Grichová, II. A

Tanec v časech dištančnej výučby

Dostávame sa opäť do starých zabehnutých koľají. Opäť sme zatvorení doma a nabiehame na dištančnú výučbu. Nie je to jednoduché pre učiteľov a ani pre študentov. Či herci, speváci alebo muzikanti, tak aj tanečníci to majú náročné.

My tanečníci to máme najťažšie asi v tom, že nemáme dostatok priestoru pre naše fyzické rozvíjanie. U nás je potrebné, aby sme dennodenne posielali tanečné videá. Preto je častokrát veľkou výzvou nájsť si dostatok priestoru. Myslím si, že u väčšiny by sa doma nenašla len tak tanečná sála, alebo niečo

podobné. Musíme premýšľať kde, ako a aké pohyby spraviť, aby sme sa nepoudierali o nábytok. Tieto veci nás zároveň nútia byť kreatívnymi, čo je na druhej strane dobré a užitočné. Pre učiteľov musí byť vtipné sledovať videá z obývačiek, spální či chodieb. Keď je vonku teplo, niektoré videá natáčame aj tam. Tancujeme na záhradách či pred bytovkami. Podobne to je aj s tanečnými pomôckami, ktorými sú najčastejšie baletné tyče. V prvej vlne sme si pomáhali parapetmi, skrinkami či stoličkami. Bolo to náročné, ale taktiež aj vtipné. Keď prišla druhá vlna pandémie, boli sme už pripravení. Zakúpili sme si, či svojpomocne vyrobili vlastné tanečné tyče. Táto forma vzdelávania je iná. Keď sme v kolektíve, vieme si navzájom pomôcť a poradiť s vecami, ktoré nám nejdú. Aby som nebola len negatívna, spomeniem aj pozitívnu stránku toho všetkého. Učí nás to byť kreatívnymi, vymýšľame totiž veľa rôznych typov videí, striháme a spájame ich.

Taktiež je výhoda aj v tom, že sa môžeme viac sústrediť na veci, ktoré nám až tak nejdú a popracovať na nich. A samozrejme trávime viac času s rodinou, oddychujeme, čítame knihy a trávime veľa voľného času v prírode. Veci, na ktoré nemáme dostatok času počas bežnej školy.

Všetko má svoje výhody aj nevýhody. Ako všetci, aj my si zvykáme a ide to. Verím, že každého z nás táto situácia niečo naučí, čoskoro sa pandémie pominie a my sa vrátíme späť do škôl a do tanečných sál.

Terézia Chovanová, II.C

Tanec v časech dištančnej výučby

Dištančnú výučbu každý vníma inak. Mnoho ľudí ju kritizuje, niekomu vyhovuje a iní sa proste prispôsobia situácii. Ja osobne si myslím, že je to náročné, no nenapadá mi lepší spôsob, ako sa s touto situáciou popasovať. Dúfam, že sa čo najskôr budeme môcť vrátiť do školy, aby sa všetko vrátilo späť do zabehnutých koľají.

Čo sa týka tanca, tento spôsob je dosť náročný. Mnohí z nás si museli prestavať nábytok v obývačkách a izbách, ale to by bolo najmenej. Musím uznať, že nájsť doma toľko priestoru, aby sme boli schopní poriadne plniť zadania tanečných úloh je dosť ťažké. Niektorí si dokonca kúpili svoje vlastné prenosné tyče na klasický tanec, alebo si ich pripevnili ku stene. Postupne nám začali slabnúť svaly a neboli sme zvyknutí na také ťažké tréningy, ako sme mali doteraz v škole. Nemalý problém bol aj s hudbou a pomalým internetom. No musím uznať, že mi takáto výučba aj v niečom pomohla. Naučila som sa viac z teoretickej časti rôznych tancov. Veľmi mi pomohlo, keď som si našla, aký je princíp konkrétneho tanečného štýlu, predtým, než som ho začala cvičiť. Ďalej som si všimla, že ak pri mne nik nie je, nesústredím sa na to, čo a ako robia iní, tak sa automaticky viac sústredím na seba. Tiež mi veľmi pomohla skutočnosť, že som sama s hudbou. Tým činom si ten tanec aj viac užijem a vcítim sa doň. Tiež sa mi páči, ako sa zlepšila komunikácia v triede, a aj s našimi učiteľmi. Hoci je svet z tejto situácie veľmi pochmúrny a unavený, páči sa mi, že sa nik nevzdáva a vždy mi vie niekto pomôcť, poradiť, dohodnúť sa na niečom, alebo sa prispôbiť.

To, že učitelia nie sú pri nás, je tiež dosť komplikované, pretože nám nemôžu ukázať, ako sa daný cvik presne robí. No snažia sa nám natočiť čo najviac videí, posilať kombinácie z internetu a opravovať chyby.

No tým, že som často musela v tých videách hľadať a "lúštiť", aké tanečné kroky sú tam vlastne použité, tak som sa viac koncentrovala a musím uznať, že sa mi od prvej karantény zlepšila pohybová pamäť.

Ja dúfam, že táto situácia čím skôr pominie a všetko sa vráti do „normálu“.

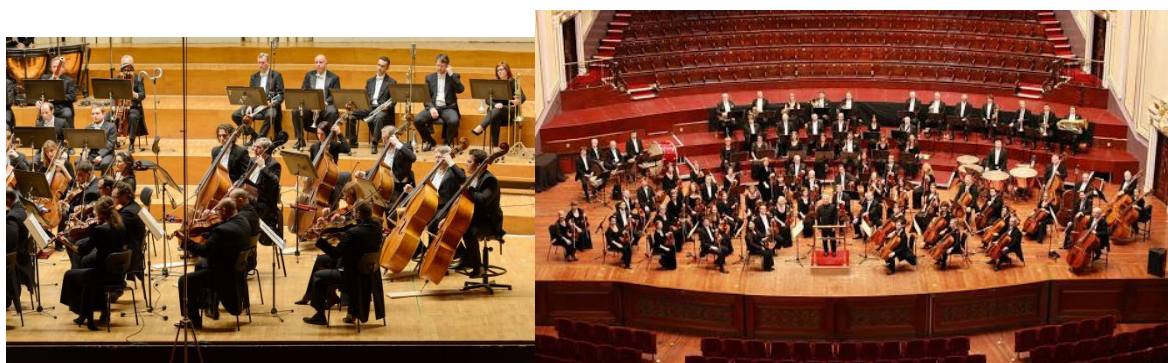

Martina Kotěšovská, II.C

Hudba v časoch dištančnej výučby

Čas pandémie je pre každého veľmi ťažké obdobie. Veľa ľudí sa teraz dostalo do zložitej situácie. Ovplyvnilo to malé aj veľké podniky, reštaurácie, kaviarne, športovcov, hudobníkov, školstvo aj ostatných. Každý sa snaží riešiť svoju situáciu najlepším a najbezpečnejším spôsobom.

Školy fungujú dištančným vzdelávaním. Študenti sa vzdelávajú v pohodlí domova, čo môže mať veľa výhod, ale aj veľa nevýhod. Zobúdzat' sa 15 minút pred začiatkom hodiny je jedna z výhod, ktoré online vzdelávanie prináša. Medzi nevýhody patrí napríklad obmedzenie kontaktu s ľuďmi. Predmety ako slovenský jazyk, cudzí jazyk alebo občianska náuka sa dajú vyučovať aj cez videohovor. Bohužiaľ, predmety ako orchester alebo hlavný predmet sa vyučujú zložitejšie. Pri orchestri je dôležitý osobný kontakt a možnosť dobre počuť a vidieť všetkých účastníkov, ktorý sa na hre v orchestri podieľajú. V tejto situácii nám neostávalo nič iné, ako zamerať sa na vlastný part v skladbe a nacvičiť ho najlepšie ako vieme. Pre hru v orchestri je dôležité zvládnuť vlastný part a naučiť sa ho hrať s ostatnými členmi orchestra. V tejto situácii sa nemôžeme skladby učiť spoločne, tak sa musíme učiť sami.

Hlavný predmet je pre študentov jeden z najdôležitejších. Hra na nástroji je vedomosť, pri ktorej je veľmi dôležitý osobný kontakt s vyučujúcim. Výučba nástroja cez videohovor alebo

cez videonahrávky je určitý druh výučby, ktorý nepatrí medzi tie najlepšie.

Obraz a zvuk sú skreslené, a tak vyučujúci nemá možnosť povedať, či to tak žiak hrá aj v skutočnosti. Pri bežných hodinách v triede majú vyučujúci možnosť vidieť držanie rúk a celého tela. Taktiež nás môžu opraviť a lepšie nám ukázať, ako máme hrať. Veľa vecí sa nedá robiť pomocou dnešných technológií, ale online hodiny sú lepšie ako žiadne. Aj pomocou videohovorov sa dá napredovať. Profesor má možnosť kontrolovať, či cvičíme dostatočne a správne. Môže nám poradiť nové veci a posunúť tým našu úroveň hrania ďalej.

Z dlhodobého hľadiska dištančné vyučovanie nie je dobré pre študentov ani učiteľov. V tejto situácii však nemáme inú možnosť a musíme sa prispôbiť. Nové veci sa vieme naučiť aj dištančným vzdelávaním, aj keď sa to nikdy nevyrovná tomu, sedieť v skutočnej triede. Teraz je však prvoradý život a zdravie ľudí okolo nás.

Kvetoslava Marenčinová, I. B

Interview s naším pedagógom

Máme tu ďalší rozhovor s naším pedagógom, tento raz s **Mgr. Matúšom Lubinským**, ktorý má „na starosti“ náš časopis a zároveň u nás vyučuje predmety: slovenský jazyk a literatúra, dejepis a občiansku náuku.

Ako vnímate situáciu, v ktorej sme sa ocitli?

Ocitli sme sa v ťažkej situácii, ktorá tu nebola desiatky rokov, preto nemáme z minulosti mnoho skúseností, musíme to však brať tak, ako to je a prijať tento stav, vydržať toto obdobie, kým sa všetko nevráti do starých koľají. Otázka ochrany zdravia by však mala byť prvoradá.

Akým spôsobom vyučujete?

Momentálne je pomerne ľahké odpovedať na túto otázku, pretože prebieha dištančná výučba, takže vyučujem online, prostredníctvom šikovného programu MS Teams.

Podarilo sa vám bez problémov adaptovať na online výučbu?

Mám šťastie, že vyučujem všeobecno-vzdelávacie predmety, lebo tie sa dajú takto plnohodnotne vyučovať a myslím si, že študenti sa takisto výborne adaptovali na takúto výučbu v rámci mojich predmetov.

Čo vás najviac baví vo vašej práci?

Na to netreba hľadať zložitú odpoveď. Na mojej práci ma najviac baví, keď vidím a počujem, že som niečo naučil študentov a keď mám od nich dostatočnú spätnú väzbu. Myslím, že väčšina pedagógov to vníma takisto, to v tejto profesii milujeme.

Poradili by ste niečo na záver žiakom, ktorí sa učia z domu?

Áno, zopár rád by sa našlo. Napríklad, aby v rámci prípravy na online hodiny využívali aspoň taký čas, ktorý by využili aj keby boli v škole, aby neváhali na online hodinách opýtať sa niečo, čomu nerozumejú a čo sa im dá dodatočne vysvetliť a ešte jednu takú „fintu“ na záver, ktorú praktizujem aj ja, aby sa ráno pred výučbou pripravili, napr. aj v rámci oblečenia, skoro tak, akoby išli do školy, vraj to aj podľa psychológov pomáha lepšie sa dostať do vyučovacieho procesu, lebo roky máme zaužívané tieto zvyky. Môžem potvrdiť, že to ozaj takto funguje. Ďakujem pekne za rozhovor.

Lucia Bartóková, II. B

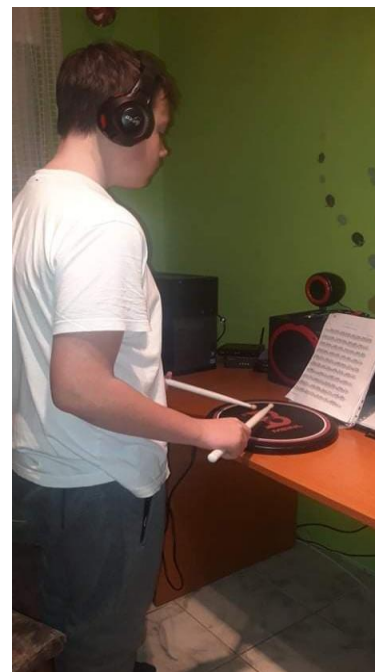
Online výučba bubeníkov v karanténe

Opýtali sme sa našich bubeníkov, že ako sa im pripravuje na vyučovanie doma, keďže bicie sú veľmi náročný a hlučný nástroj.

1. ročník:

Doma sa mi lepšie cvičí, pretože tu mám vlastné bicie. Online hodiny prebiehajú tak, že sa s učiteľom dohodneme, čo mám cvičiť a keď to kvalitne nacvičím, tak mu pošlem video. Môj názor je, že hudba sa cez obrazovku učí ťažšie aj napriek tomu, že sa naši učitelia veľmi snažia.

-Šimon

Online vyučovanie je náročnejšie, pretože nám chýba priamy kontakt s vyučujúcim, usmernenia a kontrola. Cvičenie v domácom prostredí nemôže úplne nahradiť plnohodnotnú výučbu v škole, ale rozumiem tomu, že je to takto teraz nevyhnutné. Niekedy je zlé spojenie a vypadáva videohovor, ale robíme, čo môžeme.

-Frederik

Dištančné vyučovanie je neobvyklá forma vzdelávania, ktorá si v tejto neštandardnej dobe u mňa určitým spôsobom našla miesto. Je o niečo náročnejšia ako klasický typ

vyučovania (v škole a v triede s reálnym kontaktom so žiakmi a učiteľmi), no s čoraz väčším nárastom používania moderných technológií, je zároveň pochopiteľné, že je potrebné byť oboznámený aj s týmto druhom výučby a šírením informácií prostredníctvom internetu a virtuálneho sveta.

-Jakub

2. Ročník:

Cvičenie doma mi celkom vyhovuje, keďže už mám bicie v izbe, môžem za ne kedykoľvek sadnúť a zahrať si. Všetci bubeníci by v tom videli výhodu. Niektorí spolužiaci majú však skúšobne trochu ďalej od domu, čo mi už nepríde tak praktické, ale je to lepšie ako nič. Verím, že mnoho žiakov KONJA to nemá až tak jednoduché, čo sa týka buď cvičenia na hlavnom nástroji, alebo iných odborov. Zatiaľ sa to dá takto vydržať, ale bol by som určite radšej, keby už tá pandémia skončila...

-Filip

Doma sa mi cvičí prakticky takisto ako v škole, lenže mám viac času na cvičenie, tak sa tomu môžem venovať naplno.

Vyučovanie hlavného predmetu je veľmi rozdielne kvôli tomu, že vždy, keď pred učiteľom zahrám

niečo zlé, napríklad použijem zlú techniku, alebo zle sedím, tak ma vždy hneď opraví, pomôže a vždy mi poradí. Teraz to je viac-menej o tom, že mu posielam už hotové videá a on len posúdi, či je to dobré, alebo zlé, alebo, či na tom treba niečo vylepšiť. Potom sa dohodneme na tom, čo mám nacvičiť a poslať túto nahrávku do ďalšej hodiny. Domáce vzdelávanie je podľa mňa dobré len preto, že sa učím k samostatnej práci. Myslím si, že hlavný predmet, čo sú u mňa bicie, sa určite učí lepšie v škole pri učiteľovi, než doma cez obrazovku, ale chápem, že je to teraz kvôli pandémie takto...

-Vlado

Mne sa v karanténe cvičí ťažšie, ale dá sa to. Doma nemôžem mať bubny, keďže bývam v bytovke. Jediná možnosť, ktorú mám, je cvičiť na pade. Nie je to nič extra, ale lepšie ako nič. Vyučovanie prebieha tak, že sa s učiteľom dohodnem na nejakom cvičení, ktoré mu posielam ako video, keď ho mám nacvičené. Môj názor je, že hudba a obzvlášť bubny sa cez monitor učia ťažšie.

-Lucia

3. ročník:

Doma sa mi necvičí najlepšie. Postupom času strácam trošku motiváciu, ale nejako sa prinútim ísť cvičiť. V škole je to lepšie, pretože mám kopec motivácie. Či už od učiteľov, žiakov alebo mojich spolužiakov. Chápem však, prečo prebieha dištančná výučba.

-Daniel

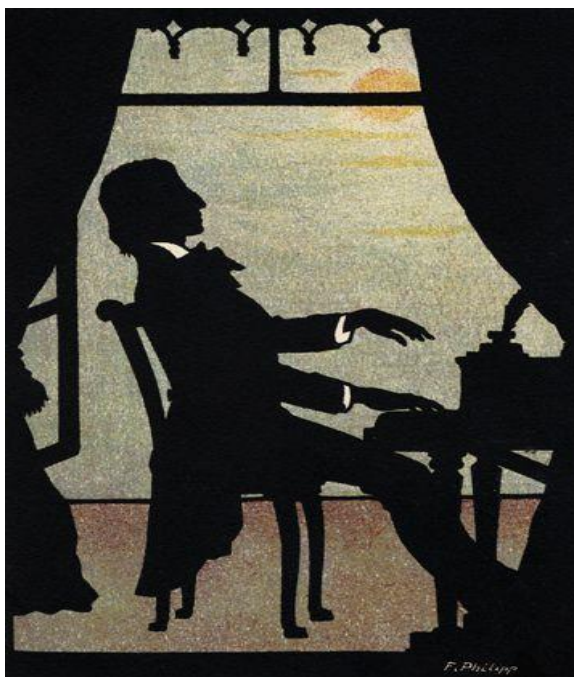
Lucia Bartóková a Jozef Sklenčár, II. B

Listy našim veľikánom: F. Chopinovi a R. Schumannovi

Vážený pán Chopin!

V prvom rade by som sa Vám chcel poďakovať za úžasné dielo, ktoré nám – ľuďom 21. storočia po Vás ostalo. Vďaka Vašej kompozícii môžeme aj v dnešnej dobe okúsiť pokoj a radosť z nádhery, ktorú ponúkajú Vaše skladby. Musím priznať, že som Vašu tvorbu doteraz poznal iba zbežne, no aj to málo, čo som mal možnosť si práve vypočuť, mi podvedome vnútilo žasnúť nad zrelosťou vášho talentu a dokonalou precíznosťou, s akou ste komponovali svoje diela. Najviac ma zaujali Vaše balady, ktoré okrem majstrovského notového zápisu obsahujú aj veľa takmer hmatateľnej nehy, lásky, ľútosti, nežnosti a mnoho iných pocitov a vlastností súčasne. Mňa ako poslucháča uvádzajú do stavu úplného pokoja, kedy sa nechám celý očariť Vašou hudbou. Verím, že aj tam hore, kam ste sa iste po skončení Vášho krátkeho, no o to plodnejšieho pozemského života dostali, robíte radosť všetkým okolo, spolu s ďalšími veľikánmi hudby nášho sveta, medzi ktorých nepochybne patríte. Je mi ct'ou a sviatkom počúvať Vaše diela a mať možnosť podeliť sa o zážitok z nich aj s inými ľuďmi.

Ďakujem.

Jozef Filip, IV. C

Milý Robert,

dovoľ aby som sa ti predstavil. Som istý Gabriel Šipoš a dostal som jedinečnú možnosť napísať ti. Je to už 164 rokov, čo nie si medzi živými. Áno, čítaš správne... Už nie si medzi živými... Teda nie v mojom svete. Som totiž z roku 2020, teda z ďalekej budúcnosti...

Pýtaš sa v duchu prečo list práve tebe? No..., učíme sa o tebe v škole. Správne! Si taký slávny a dôležitý pre svet hudby, že sa o tebe učíme. Predstav si, že vydávanie tvojich novín je stále aktuálne. Niečo vyše 160 rokov. A to si bol medzi prvými. Takým, akým si bol ty, dnes v mojej dobe hovoríme hudobní kritici alebo recenzenti. Žiaľ, ich povolanie sa časom stalo strojom na peniaze.

Vieš, dnešná hudba má strašne veľa podôb. Ani ti to nejdem nijak vysvetľovať, lebo z tvojho pohľadu to ani nepochopíš, ale skúsím ti to k niečomu prirovnať. Predstav si na jednom javisku Orlanda di Lassa, Vivaldiho, Beethovena, Schuberta a ich rovesníkov, ako sa hádajú medzi sebou, ktorá hudba je najlepšia... Navyše dnešní kritici sú až na zopár výnimiek strašne úplatní

a skorumpovaní... Pýtaš sa, čo ich k tomu vedie? No jednoducho bohatstvo a peniaze. Dnes sú veľakrát povrchní umelci nechutne bohatí, bohatší ako u teba šľachta a naopak skutoční hudobní virtuózi sú priemerne platení... A kto má skvelé recenzie, aj keď nezaslúžene, ten je považovaný za slávneho - udávajúceho trend. Vieme o tebe celkom dosť, hlavne sa zachovala tvoja hudba.

Tvoje klavírne skladby sú doteraz považované za jedinečné. Aj po toľkých rokoch sa stále hrávajú a publikum im nadšene tleska... Bol by si to povedal?

Vieme aj o tvojom duševnom zdraví... O tom som ti ale písať nechcel, ale ver mi, že ak by existoval spôsob, ako ti spätne pomôcť, určite by som tak urobil... Chcem ale, aby si vedel, že všetko, čo robíš, čo skladáš a píšeš, nie je zbytočné. My to totiž hráme, čítame a počúvame s úctou a porozumením. Rád by som ti napísal, čoho sa vyvarovať, čo neurobiť. To žiaľ nemôžem, pretože by som zmenil beh dejín. Ako sa vraví, osudu neunikneš. Ale ak je tvojím osudom to, že sa o tebe učí, že sa o tebe stále hovorí, hrajú sa tvoje diela, tak ho môžeš spokojne prijať.

Gabriel Šipoš, IV. B

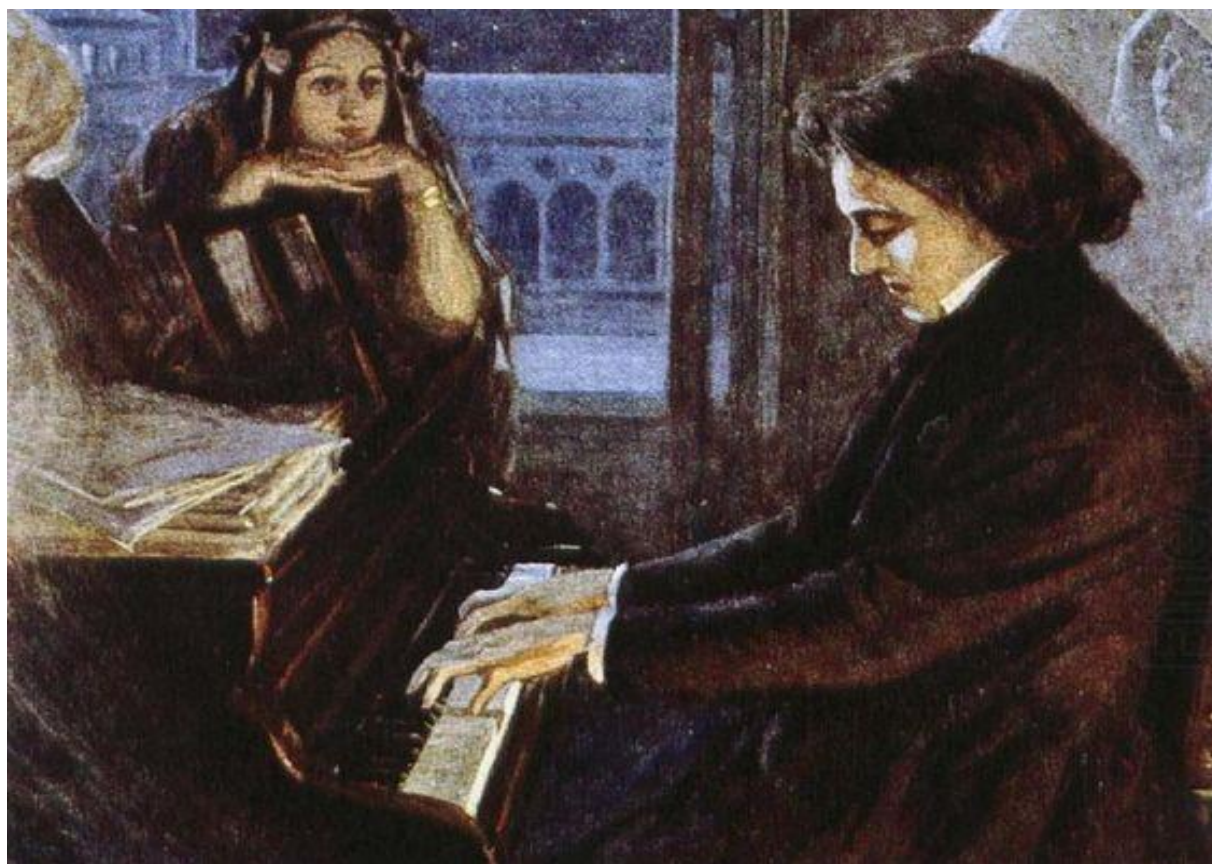

Drahý Frederik,

veľmi nám chýbaš v Poľsku. Ako sa Ti vodí v Paríži? Musí to byť ale úžasné stretnúť sa s Lisztom a Berliozom, mal by si nám o tom nabudúce napísať. Taktiež pozdravuj srdečne Adama. Z Nemecka mi doniesli noviny, v ktorých sa o tebe píše. A samé dobré veci. Ten Schumann Ti urobil obrovskú službu, keď o tebe tak krásne písal. Hoci viem, že ho veľmi rád nemáš.

Musím ťa však vystríhať Fredy, dávaj si pozor na svoje zdravie. Vieš, že večierky v salónoch a hranie po nociach ti nerobí dobre. Keď budeš mať možnosť, odíď aspoň počas víkendov na vidiek, na čerstvý vzduch. Dávaj si aj pozor na francúzsku šľachtu, poznáš to, pánska láska na zajačom chvoste. A po tom, čo sa tam udialo... Ľudia ich majú v zuboch.

PS: Neustále hráme tvoj Minútový valčík a snažíme sa prekonať a zahrať ho za čo najkratší čas...

Lesia Timková, IV. C

Drahý Robert,

píšem Ti z úcty a chcem Ti zložiť poklonu k Tvojej tvorbe a doterajšej práci. Tvoja tvorba je pre nás ostatných stále niečo nepochopiteľné a záhadné. Taktiež som sa dozvedela o tvojom zhoršujúcom sa zdravotnom stave. Veľmi si želám, aby som Ti vedela natrvalo pomôcť. Môžem Ti ale dať pár priateľských rád.

Prosím Ťa, hľadaj oporu vo svojej manželke. Pamätáš si ešte, keď si ju prvýkrát uvidel? Ten pocit, ktorý bol tak krásny a zároveň tak sladko desivý. Tá iskra v jej oku. Vaša láska bola tak silná, že ju nezastavilo ani odmietnutie zo strany jej otca. Vzal si si ju aj napriek zákazu jej otca. Máš v nej oporu, dáva Ti to, čo niekto nezažije za celý život - opätuje Tvoju lásku.

Ak by Ti bolo najhoršie, tak by som si dovoľila poradiť Ti, aby si viac navštevoval prírodu. Je tak čistá a nádherná. Hneď ako vstúpiš do lesa, všetky problémy veľkomesta, všetky neúspechy, odmietnutia, sklamania a smútok ostanú pred lesom. Veď ako by niekto mohol byť smutný, keď vidí a počuje takú nádhru? Sila a čistota prírody je pre nás, veľmi podobne ako tvoja tvorba, často záhadou. Pamätáš si pocit, keď si prvýkrát vstúpil do lesa, to ticho, keď si vnímal každé zašuchotanie, každý praskot? Ten pokoj v horách, keď sa tvoj hlas rozlieha do celej doliny. Môžem Ti to tu opisovať, ale ten pocit musíš zažiť sám.

Tento list by som ukončila azda len slovami: „Do lesa vchádzaj, aby si stratil svoju myseľ a našiel svoju dušu...”

Vrúcne objatia,

Michaela Čurillová, IV. B

Drahý Chopin,

nečakane nás zastihla kríza, s akou sme sa ako ľudstvo dlho nestretli. Zrazu máme na všetko čas a máme byť hlavne doma. Lenže byť doma so sebou nesie veľmi veľkú disciplínu, aby sme nepoľavili, a to najmä v štúdiu a aby sme sa udržiavali duševne vyrovnaní a optimistickí.

Chcem Ti preto napísať, že tvoja hra a koncertovanie mi veľmi chýba. Preto si tvoje koncerty a balady často púšťam. Ty svojou hrou

si upokojoval ľudí a dával im odhodlanie a silu nevzdávať sa.

Verím, že aj tvoje skladby pomohli k revolučnému dianiu u Vás v Poľsku. Hoci sám si odišiel a stal si sa emigrantom, nikdy si svoju krajinu nezaprel. Si príkladom pre dnešných

ľudí, že sa aj napriek svojmu podkopanému zdraviu snažíš pracovať a komponuješ. Pracuješ na sebe a udivuješ ľudí svojou genialitou. Klavír v tvojom podaní nie je len hudba, ale je to báseň, ba dokonca hymna.

Tvoje nocturná sú úžasné. Spríjemňujú mi prácu. Prostredníctvom nich si dokážem navodiť príjemnú atmosféru. Ďakujem Ti za ne.

S pozdravom

Radka Čurillová, IV. B

O demokracii

Demokracia je politický systém alebo zriadenie, v ktorom je zdrojom štátnej moci ľud. Veľmi zjednodušene. Existuje mnoho typov demokracie a samotný koncept sám o sebe nie je taký jednoduchý, tomu sa však nechcem venovať. Pre spoločnosť je vnímanie reality častokrát dôležitejšie ako realita samotná, niekedy sa vnímanie v podstate stáva realitou. Budem sa teda sústrediť na vnímanie demokracie.

Kto to zle pochopil?

Pojem demokracia sa objavil už v antickom Grécku spojením slov demos (ľud) a kratos (sila alebo moc). Za prvú demokraciu sa považuje aténska demokracia. Bola to priama demokracia skladajúca sa z rady občanov a z viacerých súdnych dvorov bez sudcov, ale s veľkým počtom porotcov. Až na to, že vláda ľudu bola v skutočnosti vládou iba asi tretiny ľudu, nakoľko ženy, otroci, cudzinci ani muži mladší ako dvadsať rokov neboli považovaní za plnoprávných občanov. Láka ma tu použiť citát z knihy Animal Farm od G. Orwella, ktorý sa síce neviaže k tejto konkrétnej myšlienke, ale aj tak je výstižný: „Všetky zvieratá sú si rovné, ale niektoré zvieratá sú si rovnejšie ako iné.“ Neviem nakoľko môžem kritizovať ľudí z roku 508 p. n. l., ale je zaujímavé vidieť, ako odlišne môže byť chápaný jeden koncept.

Kritika

Demokraciu kritizovalo mnoho uznávaných aj menej uznávaných osobností. Filozof Voltaire sa napríklad vyjadril, že: „Na svete nebolo urobené skoro nič dobré, okrem prípadov, keď sa svojou genialitou a neoblomnosťou postavil jediný muž predsudkom nás.“

V Platónových zápiskoch sa vyskytujú dialógy, kde filozof Sokrates prirovnáva štát k lodi. „Ak by si sa ocitol na lodi plviacej sa po širom mori, komu by si zveril riadenie? Len tak hocikomu alebo

ľudom s potrebnými znalosťami a zručnosťami? Prečo si potom myslíme, že len tak hocikto je vhodný na výber panovníka?“ Tvrdil, že vedenie je schopnosť a nie nejaká náhodná intuícia, ktorú má akýkoľvek občan.

Synovec Sigmunda Freuda, psychoanalytik Edward Bernays, bol na druhú stranu podporovateľom demokracie. Napriek tomu tvrdil, že ľudia sú natoľko riadení svojimi vnútornými pudmi v podvedomí, že nie sú schopní racionálne sa rozhodovať, a preto ich treba manipulovať, čím sa ale stráca celý koncept demokracie.

Čo je dobré?

O demokracii sa často hovorí ako o systéme, ktorý „nie je dobrý, ale lepší sme zatiaľ nenašli“. Ak by som ja mala k demokracii priradiť prídavné meno, bolo by to ľudský. Demokracia je ľudský systém a je natoľko dobrý, ako sú dobrí ľudia, podieľajúci sa na jeho fungovaní. Vláda, voliči aj nevoliči. Mohli by sme povedať, že demokracia je taká, akú si ju zaslúžime. Osobne v tento systém verím. Nič vytvorené ľuďmi nie je dokonalé, nakoľko ľudia sami nie sú dokonalí, ale je na spoločnosti ako takej, ktoré praktiky a filozofie si vezme za svoje a bude sa snažiť o ich zlepšovanie, a ktoré pošle na smetisko dejín. Veriť v demokraciu teda neznamená veriť v tento systém ako v dokonalý, ale ako systém hodný zlepšovania.

Jasmina Pustaiová, III. B

Život

Všetko, čo sa kedy stane, je možno určené. Ja ale viem, že sú vždy len dve možnosti, áno alebo nie. Nič viac, nič menej.

Každý máme svoju minulosť, hľadáme prítomnosť. Musíme si uvedomiť, že veci ktoré sa stali v minulosti nejdú vrátiť späť, preto musíme žiť v prítomnosti.

Myslím si, že život je príliš krátky na to, aby sme všetko stihli. Častokrát nám dokážu poukázať náladu úplne primitívne veci. Prídu však chvíle, kedy sme v živote šťastní. Niektorí ľudia sa na život pozerajú cez „ružové okuliare,“ berú život ako gombičku, niekto zasa nemá život rád, nie je spokojný so svojím osudom... Koniec koncov, nie je nič krajšie na svete ako to, že je človek šťastný, či už sám alebo s rodinou či priateľmi. Viest' plnohodnotný a zdravý život je to najdôležitejšie. Starosti vždy boli aj budú, s tým sa musí každý zmieriť po svojom.

V súvislosti so životom vidím aj náboženstvo, že pobyt na tomto svete nám pripravil Boh. Život je vlastne práca, ktorú sme povinní potichu konať a statočne dokonať.

Silvia Kocová, III. B

Ľudia a príroda

Na Slovensku sa striedajú štyri ročné obdobia. Jar je obdobím, kedy sa sneh topí a príroda sa po dlhom odpočinku prebúdzá. Prichádzajú teplé slnečné dni. Všetko kvitne a dodáva správnu farbu prírode. V lete sú listy na stromoch nahradené šťavnatým ovocím

a prichádza oveľa väčšie teplo a s ním aj búrky. Hromy, blesky a dážď. Na jeseň sa príroda vracia do režimu dlhodobého spánku. Listy spadnú zo stromov a konáre zostávajú holé. Slnko prestane otepľovať a vietor stále viac fúka. Chladnejšie obdobie sa blíži. Zima je presným opakom leta. Slnko sa väčšinou skrýva za mrakmi, z ktorých padá biely sneh. Ten sedí na konároch, kríkoch, zemi a budovách, z ktorých visia ostré a priesvitné cencúle. Dochádza k interakcii s rastlinami v našom každodennom živote. Je veľa dôvodov, prečo sú dôležité. Sú časťou nášho potravinového reťazca. Ľudia a zvieratá ich jedia, pretože sú zdrojom vitamínov a proteínov. Takisto máme mnoho rastlín, ktoré majú liečivú hodnotu, napríklad Aloe Vera. Ďalším dôvodom toho, prečo sú pre nás rastliny dôležité, je fotosyntéza, vďaka ktorej produkujú z oxidu uhličitého kyslík, ktorý nutne potrebuje naše telo. Rovnako sa využívajú v priemysle, napríklad stromy nám poskytujú papier a nábytok. Na Slovensku máme mnoho lesov, ktoré tvoria okolo štyridsať percent nášho územia. Tieto nádherné rozprávkové lesy sú často navštevované turistami z rôznych krajín. Slovensko je takisto domovom pre stovky zvierat rôznych druhov. Mnoho z týchto zvierat žije v lesoch.

Najbežnejšie zvieratá žijúce na Slovensku sú veveričky, líšky, zajace, vlci, medvede a mnoho druhov jeleňov.

Medzi najzávažnejšie ekologické problémy patria dnes globálne otepľovanie, znečisťovanie ovzdušia, vody a pôdy, vyhynutie živočíchov a rastlín, náhle zmeny počasia, kyslé dažde a odlesňovanie a ničenie ozónovej vrstvy. Pravdou je, že väčšina týchto problémov je spôsobená ľuďmi. Príkladom je rastúci počet výrobcov automobilov a tovární, veľké množstvo oxidu uhličitého prispieva k znečisťovaniu ovzdušia, čo tiež vedie ku kyslým dažďom.

Továrne tiež zvyšujú znečistenie vody tým, že ukladajú svoj chemický odpad do okolia blízkych riek. Ak toto ničenie životného prostredia bude pokračovať aj naďalej, bude ohrozený život na tejto planéte.

V rámci ochrany našej prírody by sme mali byť skromnejší, napríklad mať päť členov domácnosti neznamená, že máte vlastniť päť áut. Odpadky tiež patria do koša. Keďže sú skoro všade, prečo ich opäť nepoužiť? Mali by sme ich separovať a recyklovať. Existuje mnoho environmentálnych organizácií, ktoré poukazujú na tieto problémy, a ktoré navrhujú vládam, aby zaviedli rôzne zákony zamerané na zlepšenie životného prostredia. V záujme zachrániť túto planétu pre budúce generácie, by starostlivosť o životné prostredie malo byť súčasťou života každého človeka.

Daša Račáková, III. C

Ukrajina, krajina zázrakov

Chersones Tavrijsky

História Chersonesa je súčasťou histórie starovekého Grécka, starovekého Ríma, Byzancie a Kyjevskej Rusi. Koniec koncov, práve tu, v Chersonesy, podľa údajov kroniky, sa uskutočnila veľká sviatosť - krst kniežaťa Vladimíra z Kyjeva, ktorý potom rozšíril kresťanstvo na celú Kyjevskú Rus.

Chersones Tavrijsky - bol názov mesta založeného starogréckymi kolonistami pred viac ako dvoma a pol tisíc rokmi na juhozápade Krymského polostrova.

Slovo Chersones v starovekej gréčtine znamená jednoducho... „polostrov“. Starí Slovania nazývali mesto „Korsun“ a v stredoveku sa oblasť nazývala „Cherson“. Ruiny Chersonesu sú na Zozname svetového dedičstva UNESCO.

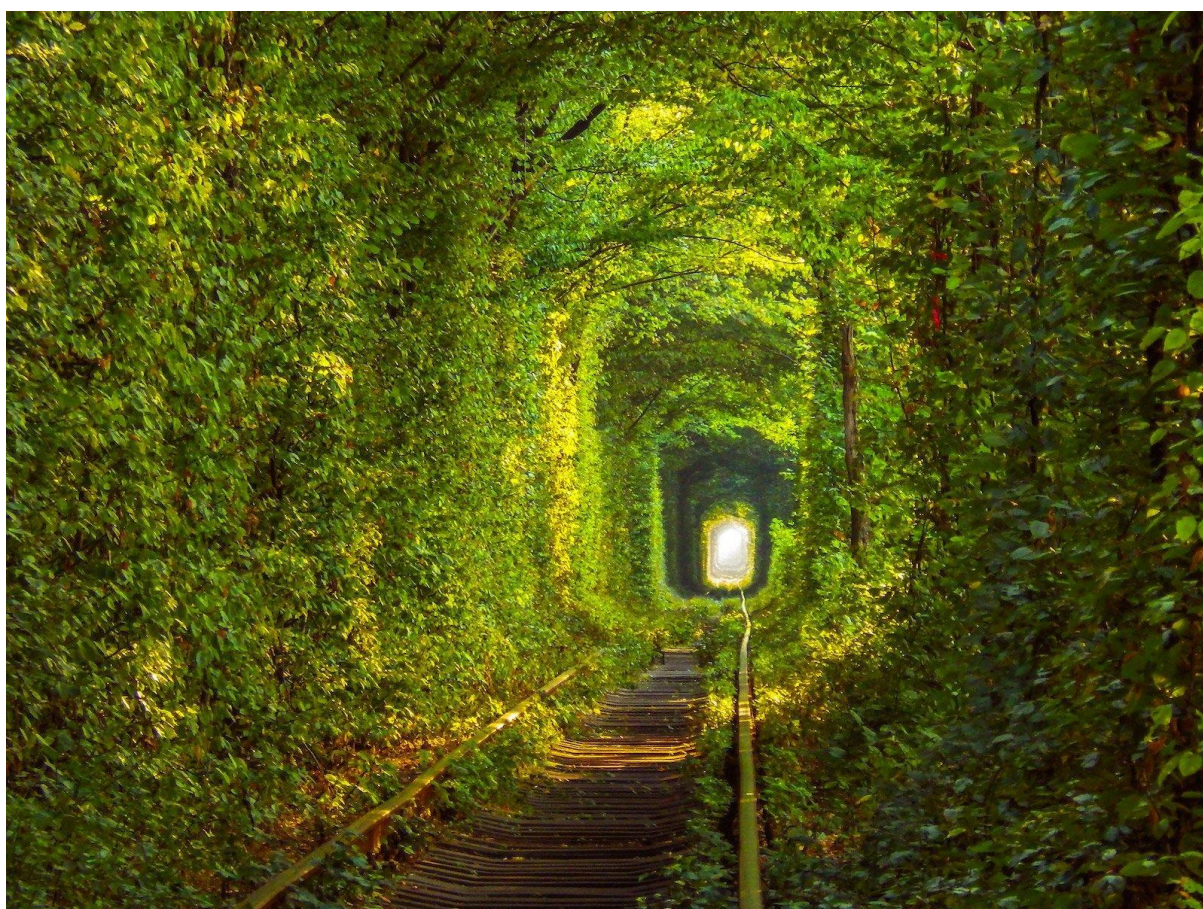
Dokonca aj v čase mieru, pred okupáciou polostrova, mnohí turisti tu ticho sedeli celý deň.

Tunel lásky

Tunel lásky je najromantickejším miestom na Ukrajine, kde milovníci a nevesty prichádzajú z celej Európy. Sú tu priťahovaní nielen úžasným výhľadom na tunel, ktorý je ideálnym miestom pre svadobné fotografie, ale aj magickou atmosférou, ktorá je napustená romantikou a pripomína rozprávku.

Príroda je talentovaný dizajnér a staviteľ, ktorý vytvára neuveriteľné majstrovské diela. Tunel lásky na Ukrajine je toho najlepším dôkazom, pretože stále nie je presne známe, ako bol vytvorený.

Les dlhý niekoľko kilometrov, stromy, v ktorých sa vytvoril malebný oblúk s ich rozširujúcimi sa vetvami, viedli k mnohým legendám a fikciám, vrátane príbehu nešťastnej lásky mladého muža a dievčaťa. Rodičia boli proti ich manželstvu a nešťastná dievčina spáchala samovraždu, vrhla sa na koľaj. Mládenec sa ju neúspešne pokúsil nájsť a stratil sa v miestnom lese.

Lemurské jazero alias „ukrajinské mŕtve more”

Miesto je skutočne jedinečné vo svojom druhu, ktoré stojí za návštevu pre každého. Podľa výsledkov malej analýzy sa potvrdilo, že voda jazera má o 50 g soli viac ako vo svetoznámom Mŕtvom mori. Vo vode je skoro nemožné utopiť sa, môžete relaxovať a čítať svoju obľúbenú knihu nad vodou. Liečivé vlastnosti jazera nie sú menšie ako v svetoznámych strediskách, ktoré Ukrajinci radi navštevujú bez toho, aby vedeli, že máme vlastné „mŕtve more“. Svetové kozmetické spoločnosti v Nemecku a Rakúsku, ktoré vyrábajú svoje výrobky pomocou bahna z Lemurského jazera, upozornili na jedinečné terapeutické bahno. Okrem toho Ministerstvo zdravotníctva Ukrajiny vydalo certifikáty, ktoré zase potvrdzujú, že bahno jazera je nasýtené užitočnými minerálmi, sacharidmi, kyselinami a soľami.

História jazera je veľmi zaujímavá. Jazero sa objavilo vo vzdialených 70. rokoch vďaka silnému výbuchu bombardéra, ktorý v čase nehody niesol plnú muníciu. Výbuch vytvoril 40-metrový kráter. Keďže miesto havárie bolo umiestnené v blízkosti Syvashského jazera, výsledný kráter sa v priebehu času naplnil vodou. Potom príroda urobila vlastné zmeny, ktoré vyústili do skutočného „ukrajinského mŕtveho mora“.

Ivanna Huk, III. B

Vesmír

V tomto svete kolujú otázky typu: "Je vesmír nekonečný, alebo má niekde koniec?" Všetko je o názore ľudí a tu je môj názor.

Čiže sa možno pýtate, je vesmír nekonečný? Podľa mňa áno. Keď sa zamyslíme nad otázkou a celkovo nad vesmírom, tak nikto

nemôže presne určiť, kde sa vesmír začína a kde končí. Stačí si predstaviť veľkosť našej galaxie a počet planét, ktoré sme ešte nedokázali objaviť a aj počet hviezd. Vieme si predstaviť, že nepoznáme ešte celú našu galaxiu. Mliečna dráha má stovky

až milióny kilometrov. Sami si to nedokážeme ani predstaviť. A my ledva poznáme našu slnečnú sústavu. To je len zrnko piesku na pláži. A ak by sme si to chceli trochu viac predstaviť do reálnej miery, dokážem to s čistým svedomím porovnať takto. Každá jedna galaxia je ako jedna veľká pláž. Samozrejme na každej pláži sa nachádzajú zrnká piesku. Predstavme si, že nejaké planetárne sústavy sú tie zrnká piesku na veľkej pláži. Toto je môj pohľad na galaxie a vesmír. Ako vnímaš vesmír ty? Vnímam ho ako nepreskúmanú oblasť človekom. Je vo vesmíre iný život? Myslím si, že vesmír je natoľko veľký, že niekde ďaleko môže byť. Možno aj niekoľko miliónov svetelných rokov od nás sa nachádza nejaký život. A ten život sa môže podobáť presne nášmu životu. Dokonca to môže byť presne taký istý život, ako máme tu. Možno niekde sa nachádza ďalší človek, ktorý je podobný mne, vám a aj vášmu susedovi. Žije možno trochu iný život ako my, ale má podobné vlastnosti ako my. Dokáže žiť horšie alebo aj lepšie, kto vie? Možno sa to jedného dňa všetko dozvieme. Určite existujú aj iné formy života a nemusia vyzeráť ako ľudia. Môžu vyzeráť ako zmiešané rasy zvierat, čo poznáme my na našej planéte Zem. A presne tak ako sú oni pre nás inou formou života (mimozemšťanmi), platí

presne to isté aj z ich pohľadu. My sme len ďalšia forma života, ktorú nemusí nikto poznať. Preto sa ľudia boja nových vecí.

Myslíš si, že jedného dňa nastane stret ľudí s inou formou života? Je to možné, nemôžem to poprieť. Ale bude to určite ešte trvať, pretože my ľudia na takéto veci nie sme pripravení. Nemáme technológie, ktoré by nám to umožnili. Bude to určite trvať aj niekoľko tisíc rokov. Ale ak by sa oni dostali k nám, môže to byť aj skôr. Nikto nevie povedať, ako sú oni vyspelí v tom, v čom my nie sme. Je tu aj možnosť, že sa už nachádzajú medzi nami a my o tom nevieme, pretože vyzerajú ako my. Bojíš sa stretu s inou formou života? Tak to je zrejme samozrejmosť.

Ako som už písal, ľudia sa boja nových vecí. Nedokážem si predstaviť, či by prišli v mieri, alebo nie. Bol by som asi veľmi nadšený. Od malička ma zaujíma vesmír a iné formy života. Mal by som extrémne veľa otázok, na ktoré by mi mohli dať odpovedať.

Takže mojou finálnou myšlienkou je: „Nebojme sa nepoznaného. Nemusí byť všetko hneď také zlé, ako si myslíme.“

Daniel Kocúrek, III. C

Advent – zvyky a tradície

Advent je očakávaním narodenia Ježiša. Je to čas, kedy sa môžeme pripraviť na túto významnú udalosť, ktorú nazývame Vianoce.

Slovo advent pochádza z latinského "adventus", čo znamená "príchod". Máme samozrejme na mysli príchod Spasiteľa.

Advent teda chápeme ako prípravu na vianočné sviatky a od jedenásteho storočia ide o nám známe štyri týždne pred 24. decembrom. Pôvodne bol advent časom pôstu a zbožného rozjímania, spoločenská zábava ako tanec, alebo spev bola zakázaná. Nesmelo sa jesť mäso, povolené bolo len rybie, z čoho vychádza nám všetkým dobre známy zvyk jedávania kapra ku štedrovečernej večeri. Adventný pôst končil s východom prvej hviezdy na Štedrý deň.

Adventný veniec

Zvyk zapalať postupne štyri sviečky na adventnom venci, odpočítavajúcou štyri adventné týždne, je dnes rozšírený takmer do všetkých slovenských domácností. Svetlo sviečok symbolizuje príchod Krista. Vence zo zelených rastlín, rovnako ako sviečky, boli zrejme symbolicky používané v Európe už pred príchodom kresťanstva, až v 16. storočí si ho v podobe adventného venca osvojila kresťanská cirkev.

Mikuláš

O Mikulášovi sa nemusíme dlho rozpisovať, v spoločnosti čerta a anjela ho v predvečer jeho sviatku určite aspoň raz za život stretol každý. Mikulášska tradícia vychádza z legendy o svätom Mikulášovi, biskupovi, ktorý žil v 4. storočí v Malej Ázii a preslávil sa svojim zbožným životom a dobročinnosťou. Mikulášska nádielka sa dodržiava vo všetkých slovanských krajinách.

Vianočné pečenie

Adventná doba je tiež časom, kedy sa v mnohých domácnostiach pečie vianočné pečivo, vianočka alebo perníky. Pečenie cukrovinky má svoj pôvod v pohanskej tradícii osláv slnovratu, kedy malo funkciu ochrannú a obradnú. V mnohých rodinách sa počas pečenia koláčov spievajú vianočné koledy.

Stromček

Vianočný stromček má svoj pôvod v zdobení ľudských obydlí čečinou

na ochranu pred všetkým zlým. Konáre ihličnatých stromov sa stali symbolom večného života. Zaujímavé je, že prvé vianočné stromčeky boli údajne zavesené za špičku k stropu, neskôr dokonca špičkou dolu.

Veronika Nurijeva, II. B

Šéfredaktorka: Lucia Bartóková

Redakčná rada: Jozef Sklenčár

Dozorné očko: Mgr. Matúš Lubinský